

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการขยายยาของผู้ประกอบการในร้านขายของชำ พฤติกรรมการซื้อยาของประชาชนในร้านขายของชำ และสังเกตประเภทของยาที่มีขาย เพื่อทราบสถานการณ์ปัจจุบันของร้านขายของชำ โดยการศึกษาจากผู้ประกอบการร้านขายของชำ และหัวหน้าครอบครัวในหมู่บ้านร่วมเย็น จังหวัดเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านขายของชำ และหัวหน้าครอบครัวในหมู่บ้านร่วมเย็น จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านขายของชำ จำนวน 7 ร้าน และหัวหน้าครอบครัว จำนวน 40 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการร้านขายของชำ (อาจจะ เป็นสามีหรือภรรยาก็ได้ ที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในการค้าขายในร้านขายของชำ) เลือกผู้ประกอบการที่ร้านขายของชำขยายยาด้วย โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยจงใจ (Purposive Sampling)

หัวหน้าครอบครัว (อาจจะ เป็นสามี ภรรยาหรือบุตรหลานที่มีหน้าที่ตัดสินใจในการใช้ยาซื้อยา) เลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มจากบ้านเลขที่

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสถานการณ์การขายยาและประเภทของยาที่มีขาย พฤติกรรมการขายยาของผู้ประกอบการในร้านขายของชำ จำนวน 7 คน (ร้าน) และพฤติกรรมการซื้อยาของประชาชนในร้านขายของชำจำนวน 40 คน ประมาณ 2 เดือน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกข้อมูลจากการสังเกต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสัมภาษณ์ และการสังเกตโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบบันทึกการสังเกต เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ต้องการ โดยแบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. ผู้ประกอบการร้านขายของชำ จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพของสามี/ภรรยา หรืออาชีพรองอื่นๆ รายได้ของครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับยา ได้แก่

2.1 ความรู้ด้านกฎหมาย จำนวน 7 ข้อ

2.2 ความรู้ด้านอันตรายจากการใช้ยา จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการขายยา ได้แก่ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ เหตุผลในการขายยา แหล่งที่ซื้อยา ชนิดของยาที่ซื้อมาขาย วิธีการขายยา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการขายยาสามัญประจำบ้านหรือยาตำราหลวง จำนวน 16 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบบันทึกการสังเกต ประเภทและชนิดของยาที่มีขายในร้าน

2. ประชาชน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพในครอบครัว ระดับการศึกษา อาชีพหลัก อาชีพของสามี/ภรรยา หรืออาชีพรองอื่นๆ รายได้ของครอบครัว การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในหมู่บ้าน จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับยาในเรื่องเกี่ยวกับ อันตรายจากการใช้ยา จำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการซื้อยา ได้แก่ การรักษาตัวเอง ยาตีฟี่น่อง หรือเพื่อนบ้าน เมื่อมีการเจ็บป่วยเล็กน้อย สถานที่ที่ซื้อยากินเอง เหตุผลในการซื้อยา/ไม่ซื้อยาในร้านขายของชำ วิธีการซื้อยา แหล่งรับข่าวสารความรู้เกี่ยวกับสรรพคุณของยา ประเภทของยาที่มีการซื้อบ่อย ค่าใช้จ่ายในการซื้อยา ความคิดเห็นเกี่ยวกับยาสามัญประจำบ้านหรือยาตำราหลวง จำนวน 17 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. พิจารณาหาความเที่ยงตรงของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำ
2. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน กับกลุ่มตัวอย่างจริงที่ศึกษา โดยมีผู้ประกอบการร้านขายของชำ จำนวน 2 คน (ร้าน) และหัวหน้าครอบครัว จำนวน 5 คน ในหมู่บ้านที่ใกล้เคียงกับหมู่บ้านร่วมเย็น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการติดต่อ และขออนุญาตเข้าทำการศึกษาในหมู่บ้านเป้าหมาย (หมู่บ้านร่วมเย็น จังหวัดเชียงใหม่) โดยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึง สาธารณสุขอำเภอสันทราย หัวหน้าสถานีอนามัย และผู้ใหญ่บ้าน (หมู่บ้านร่วมเย็น)
2. ติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. เตรียมพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต
4. ชี้แจงให้ผู้ประกอบการร้านขายของชำ และหัวหน้าครอบครัวในกลุ่มเป้าหมายให้

เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการออกสัมภาษณ์ด้วยตนเองร่วมกับการสังเกต ให้ครบตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

6. นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตที่ได้ทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ และถูกต้อง ถ้าไม่สมบูรณ์หรือไม่ถูกต้อง ต้องดำเนินการสัมภาษณ์ใหม่เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และครบถ้วนมากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ประมวลผลข้อมูลโดยการแจกแจง วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้วิธีสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (percentage) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลความรู้ด้านกฎหมาย อันตรรกะจากการใช้ยา ชนิดของยาที่มีขาย พฤติกรรมการขายยาของผู้ประกอบการ พฤติกรรมการซื้อยาของประชาชนในร้านขายของชำ และใช้วิธีตีความ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัย (Analytic Induction) หรือวิธีการอุปมาน (Inductive Approach) เพื่อให้ได้ข้อสรุป ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการซื้อยาของประชาชน กับพฤติกรรมการขายยา ของผู้ประกอบการในร้านขายของชำ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ระยะเวลาดำเนินงานวิจัย

ตั้งแต่ ธันวาคม 2534 - กันยายน 2535

แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย									
	2534	2535								
	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.
ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ - ติดต่อพื้นที่ - กำหนดปัญหาและขอบเขตของปัญหา, ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง, กำหนดกรอบแนวคิด, กำหนดรูปแบบการวิจัย ออกแบบการวิจัย - เขียนโครงร่างการวิจัย - เสนอโครงร่างการวิจัย - สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทดสอบแบบสัมภาษณ์ ปรับปรุงแก้ไข										
ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมและประมวลข้อมูล - ชี้แจงเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล/หมู่บ้าน และขอความร่วมมือในการปฏิบัติงาน - ออกสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อเก็บข้อมูล										
ระยะที่ 3 การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล										
ระยะที่ 4 การเขียนรายงาน และ การเสนอรายงาน										